

Przedstawienie procesu oceny czasopism oraz wymogów

Dr inż. Katarzyna Gaca

Customer Consultant for CE Europe, Elsevier

Wymogi minimalne

Jakie są wymogi minimalne?

Recenzja
naukowa

Język angielski:
strona,
abstrakty, tytuły,
słowa kluczowe

Bibliografia:
alfabet łaciński

Oświadczenie o
zasadach etyki

Regularność
wydawania

Dostęp do treści
on-line

Jak zgłosić czasopismo do formalnej oceny?

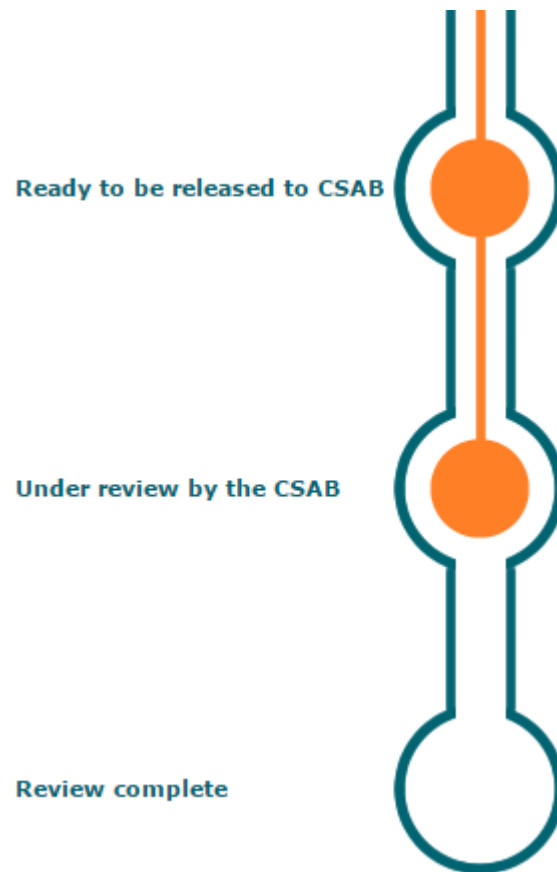
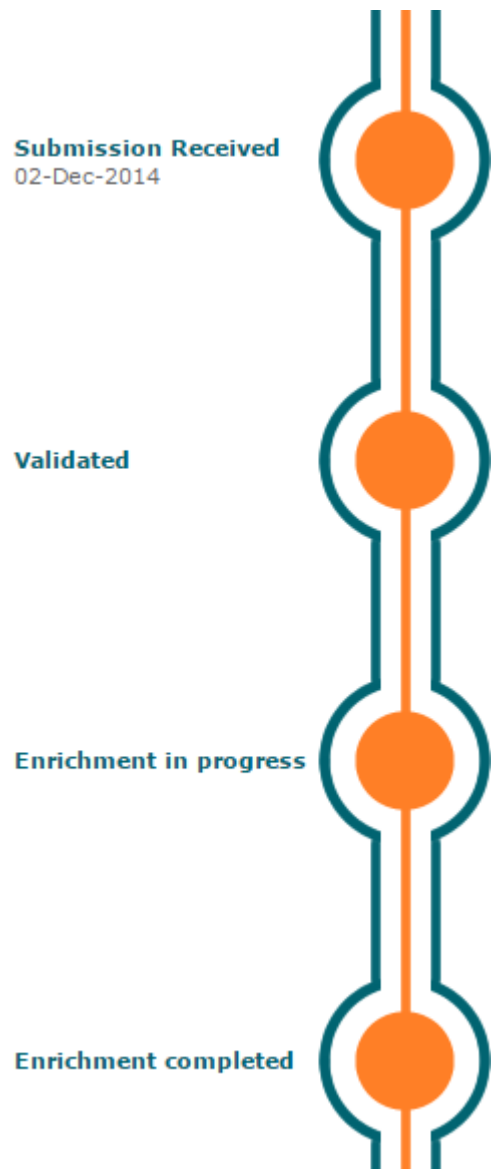
- Czasopisma można zgłaszać cały rok
- Czasopismo może być zgłoszone przez jedną z następujących osób:
  - Wydawca
  - Redaktor naczelny (*Editor-in-Chief*) lub tzw. *managing editor*
  - Członek panelu redakcyjnego
  - *Bibliotekarz (wymagane poparcie wydawcy)*
- Przed zgłoszeniem czasopisma należy się upewnić, że spełnione są minimalne kryteria – pomoże to uniknąć okresu embargo (do 5 lat)
- Czasopismo należy zgłosić korzystając z formularza:

<http://suggestor.step.scopus.com/suggestTitle/step1.cfm>

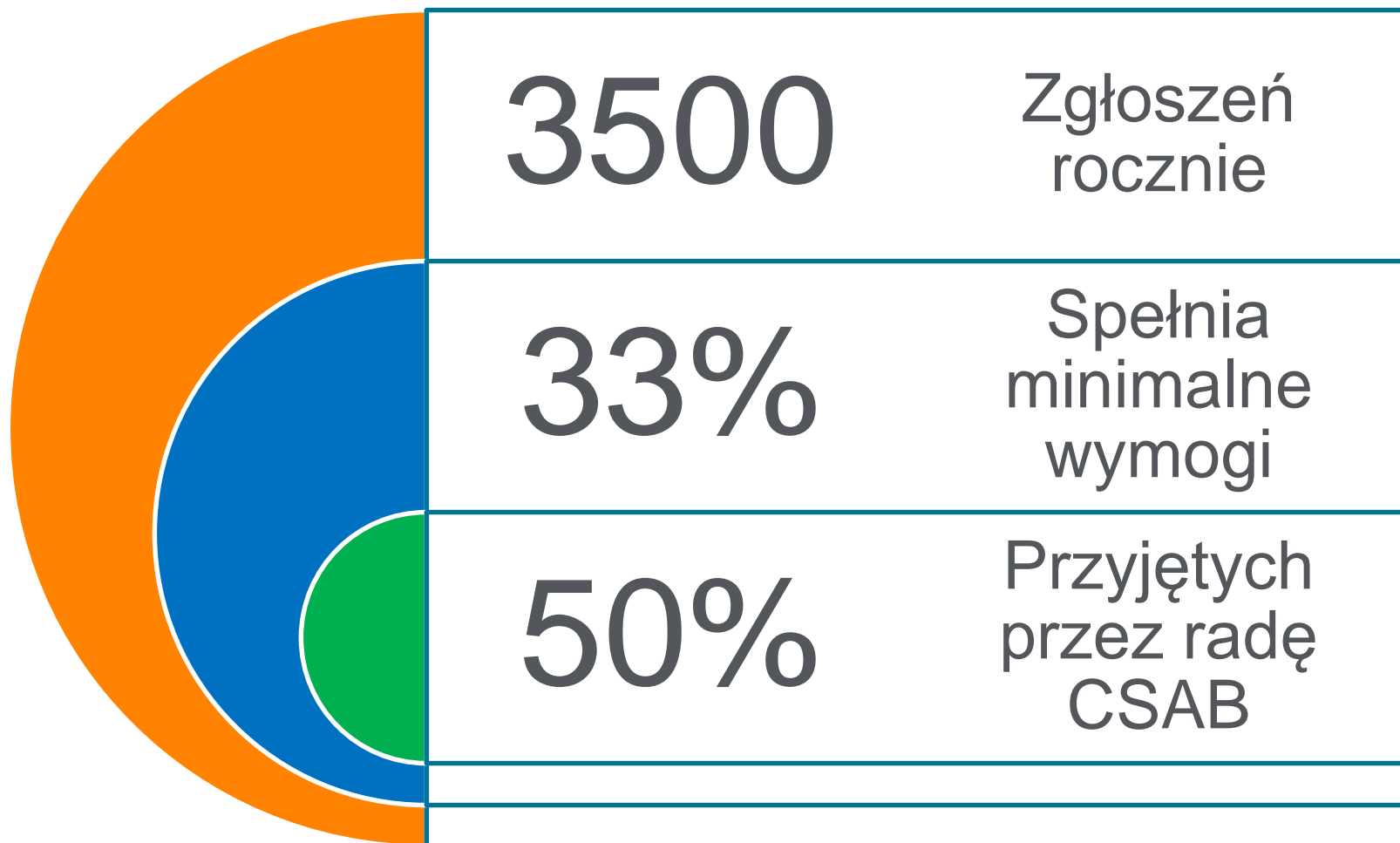
- Po przyjęciu zgłoszenia czasopisma jest mu nadany numer, z którego można korzystać na stronie do śledzenia postępów:

<http://suggestor.step.scopus.com/progressTracker/>

Śledzenie postępu oceny

Jak kształtują się wyniki oceny formalnej?

Rada CSAB jest niezależnym panelem ekspertów z całego świata, która podejmuje ostateczne decyzje odnośnie indeksowania danego źródła. Członkowie są wybierani ze względu na osiągnięcia naukowe i wielu posiada doświadczenie jako redaktorzy.

Na co rada CSAB zwraca uwagę?

Jakie czasopisma chcemy indeksować?

- O wysokiej jakości i zawierające oryginalne treści
- Dobrze zarządzane i dobrze rokujące (bonus: długa historia)
- Skupione na publikowaniu prac z deklarowanego obszaru
- Wnoszące znaczny, mierzalny i ceniony wkład w swojej dziedzinie oraz cenne dla czytelników
- O zasięgu międzynarodowym
- Postępujące etycznie i uczciwie, skupiające się na wysokiej jakości i utrzymujące wysokie standardy wydawnicze

Czynniki ogólne wpływające na decyzję

- Czy cel i zakres (*Aims and Scope*) czasopisma są wiarygodne i przekonujące?
- Czy czasopismo funkcjonuje co najmniej dwa lata?
- Czy czasopismo ukazuje się regularnie i zgodnie z harmonogramem?
- Czy publikowane treści i ich jakość są odpowiednie oraz zgodne z tytułem i deklarowaną tematyką?
- Czy jest widoczne dobre zarządzanie czasopismem, czyli m.in.: spójna i jasna strategia, rozwój, kto zasiada w panelu redakcyjnym, jak wygląda strona czasopisma, czy jest ona łatwo dostępna, przejrzysta?
- Czy wydawca i sposób wydawania czasopisma są wiarygodna, czy może „podejrzane”? (Google Street View pomaga!)

Polityka czasopisma: rola redakcji oraz proces recenzji (1/3)

Zakres obowiązków oraz rola redakcji:

- (Nieprzekonujące/Złe/Słabe/Dobre/Doskonałe)

Recenzowanie treści

- Recenzja naukowa musi mieć miejsce
- Otwarta recenzja (*open peer-review*): recenzenci znają tożsamość autorów i *vice versa*
- Pół-ślepa recenzja (*Single-blind peer review*): recenzenci znają tożsamość autorów, ale autorzy nie znają tożsamości recenzentów.
- Podwójnie ślepa recenzja (*Double-blind peer review*): zarówno recenzenci, jak i autorzy nie znają wzajemnie swoich tożsamości

Polityka czasopisma: różnorodność geograficzna (2/3)

Różnorodność geograficzna pochodzenia oraz afiliacji redaktorów i członków rady redakcyjnej (stosownie do tytułu, celu i zakresu czasopisma):

- Brak rady/panelu redakcyjnego;
- Niezgodna z koncepcją czasopisma;
- Częściowo zgodna z koncepcją czasopisma;
- Całkowicie zgodna z koncepcją czasopisma

ALE

- CSAB zdaje sobie sprawę z tego, że czasami rada jest martwym tworem, nie spełnia żadnej roli poza dekoracyjną, lub jej członkowie nie pełnią żadnej czynnej roli, nie wiedzą że są wskazywani jako redaktorzy, a nawet... nie żyją (zdarzyło się!)

Polityka czasopisma: różnorodność geograficzna (3/3)

Różnorodność geograficzna krajów pochodzenia autorów oraz recenzentów jest ogólnie wymagana, chociaż mogą mieć miejsce wyjątki, w zależności od celów i zakresu czasopisma:

- Różnorodność geograficzna niezgodna z polityką i tematyką czasopisma
- Różnorodność geograficzna częściowo zgodna z polityką i tematyką czasopisma
- Różnorodność geograficzna zgodna z polityką i tematyką czasopisma

Jakość treści: ocena jakości treści oraz abstraktów (1/2)

Wkład naukowy w stan wiedzy w dziedzinie

- W jakim stopniu publikowane treści stanowią unikalny wkład w stan wiedzy w dziedzinie deklarowanej przez czasopismo?

Ocena oraz przejrzystość abstraktów

- Abstrakty wyświetlają się w bazie Scopus. Ich język oraz treść są bardzo istotne, bo stanowią zachętę do przeczytania artykułu
  - Brak streszczeń;
  - Abstrakty wyłącznie w języku lokalnym;
  - Abstrakty w języku angielskim, ale niejasne, niespójne lub niewystarczająco szczegółowe;
  - Abstrakty w języku angielskim, przeważnie jasne, spójne i/lub zo przyzwoitej szczegółowości;
  - Abstrakty w języku angielskim, bardzo jasne i szczegółowe.

Jakość treści (2/2)

Jakość i zgodność z deklarowaną tematyką i zakresem:

- Czy publikowane treści są zgodne z tytułem czasopisma oraz jego deklarowanym zakresem oraz celami?

Oceny: Bardzo źle/źle/przeciętnie/dobrze/bardzo dobrze (1-5)

Czytelność artykułów:

- Wybrane losowo artykuły są oceniane pod kątem:
  - Języka (zrozumiały, poprawny)
  - Wygląd artykułu (układ strony, formatowanie treści, wykresów, tabel itp.)

Oceny: Bardzo źle/źle/przeciętnie/dobrze/bardzo dobrze (1-5)

Reputacja czasopisma: ocena cytowalności czasopisma oraz ocena redaktorów

- Cytowalność czasopisma:
  - Jak często ten tytuł jest cytowany w porównaniu z innymi czasopismami z dyscypliny?
  - Czy artykuły z tego czasopisma są cytowane przez tytuły już indeksowane w bazie Scopus? → REFSRCTITLE(„title”) → Secondary documents
  - Nie cytowane/rzadko cytowane/przeciętnie cytowane/często cytowane/bardzo często cytowane
- Reputacja oraz dorobek redaktora naczelnego i pozostałych
  - Trudna ocena, jeśli redaktor nie ma dużego dorobku naukowego (ale duże doświadczenie wydawnicze)
  - Weryfikacja afiliacji, dorobku (Scopus!), tożsamości...a w ostateczności google!
  - Bardzo kiepska reputacja/Kiepska reputacja/Przeciętna reputacja/Dobra reputacja/Wyjatkowo dobra reputacja
  - Członkowie rady redakcyjnej też są oceniani

Regularność

- Regularność publikacji
  - Czy istnieją opóźnienia względem harmonogramu?
  - Jak często i jak duże są opóźnienia?
  - Czy wszystkie numery mają podobną liczbę artykułów czy jest duża dysproporcja?
- Skala ocen:
  - Opóźnienie o 4 lub więcej numerów;
  - Opóźnienie o 2-3 numery
  - Opóźnienie o 1 numer
  - Publikacja na czas

Dostęp on-line do treści

Treść musi być dostępna on-line:

- Może być dostępna ogólnie, po zalogowaniu, za darmo, odpłatnie – nie ma różnicy.
- Niedawne treści niedostępne / dostępne

Strona internetowa po angielsku

- Ile treści zawiera? Czy i w jakim stopniu jest tożsama z wersją w języku lokalnym? Czy informacje pomagają zrozumieć funkcjonowanie czasopisma?
- Brak str. w j.ang./częściowo w j.ang./całość po angielsku

Jakość strony internetowej

- Zawiera wszystkie kluczowe informacje dotyczące czasopisma, czyli m.in. zakres i cele, ISSN (E-ISSN), skład rady redakcyjnej (z afiliacjami!), informacje o dostępie, oświadczenia o zasadach etyki, polityka, wzór umowy dot. praw autorskich...?
- Czy jest profesjonalnie zaprojektowana, zarządzana i czy jest intuicyjna?
- Brak strony/bardzo słaba/słaba/przeciętna/dobra/bardzo dobra

Kluczowy wymóg: oświadczenie o przestrzeganiu określonych standardów etycznych

- Obowiązkowe dla wszystkich indeksowanych źródeł
- Dobre oświadczenie wyczerpująco opisuje zakres odpowiedzialności oraz praw autorów, recenzentów oraz redaktorów, a także zawiera informacje o konsekwencjach w przypadku wykrycia złamania tych zasad.
- Sugerujemy opieranie się na standardach COPE lub PERK (Elsevier). Należy je dostosować do czasopisma!

Decyzja

- Każda decyzja o przyjęciu lub odrzuceniu jest niezależną decyzją członka/członków rady CSAB. Elsevier nie jest stroną w postępowaniu.
- Rada decyduje czy czasopismo może być dodane od razu, lub w późniejszym czasie po naniesieniu określonych, sugerowanych zmian (i ponownej ocenie).
- Przyjęcie: czasopismo jest indeksowane, odpowiednie porozumienie jest zawarte między redakcją i zespołem Scopus
- Odmowa: czasopismo nie zostaje dodane, ale redakcja otrzymuje informacje o tym, co należy zmienić i nakłada okres embargo (kilka miesięcy do 5 lat)
- Odmowa kategoryczna: czasopisma zidentyfikowane jako drapieżne mogą zostać objęte wiecznym embargo
- Każda odmowa jest uzasadniona
- Odwołania są możliwe: należy je merytorycznie uzasadnić

**Jesteśmy w Scopus! Co
teraz?!**

Regularna ocena czasopism indeksowanych w Scopus

Wszystkie źródła (czasopisma) indeksowane w bazie Scopus są pod stałym nadzorem pod kątem ich jakości.

- Radar: algorytm identyfikujący nienaturalne zachowania czasopism (np. nagły i znaczny wzrost liczby publikacji, niewyjaśniona zmiana kraju wydawcy, nagły wzrost liczby autocytowań) – ponowna ocena w tym samym roku, co wykrycie nieprawidłowości
- Parametry ilościowe: jeśli czasopismo przez dwa lata z rzędu nie spełni żadnego z sześciu parametrów ilościowych, jest poddane ponownej ocenie
- Zgłoszenia od społeczności akademickiej: wszelkie uzasadnione lub udowodnione zgłoszenia dotyczące naruszania deklarowanych zasad etyki mogą być przyczyną usunięcia czasopisma z bazy Scopus

Regularna ocena czasopism indeksowanych w Scopusie

Miara	Próg	Wyjaśnienie
Autocytowania	$\geq 200\%$	Czasopismo posiada odsetek autocytowań co najmniej dwukrotnie większy od czasopism w swojej dziedzinie.
Cytowania	$\leq 50\%$	Czasopismo otrzymało połowę lub mniej cytowań niż podobne czasopisma w danej dziedzinie.
CiteScore	$\leq 50\%$	Czasopismo posiada współczynnik CiteScore wynoszący połowę lub mniej niż jego wartość dla czasopism w danej dziedzinie.
Liczba artykułów	$\leq 50\%$	Czasopismo publikuje połowę lub mniej artykułów niż podobne czasopisma w danej dziedzinie.
Wykorzystanie abstraktów	$\leq 50\%$	Abstrakty z czasopisma są wykorzystywane rzadziej (o połowę) niż abstrakty z czasopism w jego dziedzinie.
Wykorzystanie linków do pełnych treści	$\leq 50\%$	Linki do pełnej treści artykułów z czasopisma są wykorzystywane rzadziej (o połowę) niż z czasopism w jego dziedzinie.

Scopus Usługa oceny wstępnej czasopism

Usługa ma na celu wstępną weryfikację czy czasopismo spełnia wymogi minimalne stawiane czasopismom indeksowanym w bazie Scopus, aby zwiększyć szanse jego przyjęcia do bazy, a także aby zminimalizować ryzyko nałożenia okresu karencji z powodów, które można łatwo zidentyfikować i wyeliminować.

- Pomaga w podjęciu decyzji czy czasopismo jest gotowe do formalnego zgłoszenia
- Identyfikuje obszary wymagające poprawy (jeśli istnieją)
- Zawiera sugestie w jaki sposób poprawić czasopismo
- Jest nieodpłatna

Prześlij nam informacje o czasopiśmie korzystając z formularza on-line

Elsevier sprawdzi czy Twoje czasopismo jest gotowe do formalnego zgłoszenia do bazy Scopus

W ciągu miesiąca otrzymasz raport z wnioskami i sugestiami

Wyślij do nas czasopismo do oceny wstępnej: <http://bit.do/scopus>

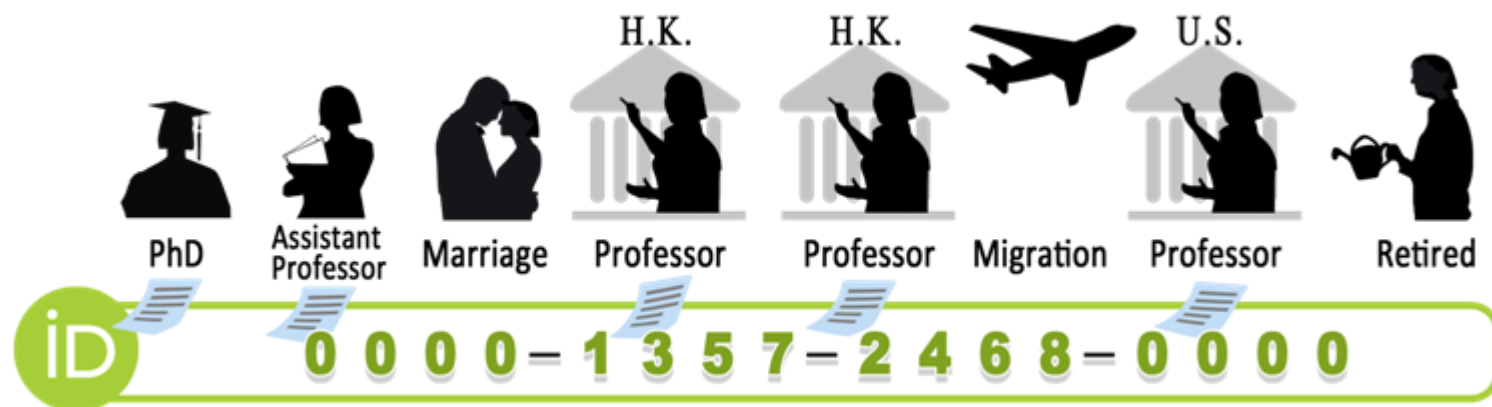
Uwaga: Czasopismo może zdecydować w dowolnym momencie o zgłoszeniu formalnym o przyjęcie do bazy Scopus, niezależnie od tego czy ocena wstępna została wykonana oraz jakie zawierała wnioski i sugestie. Ocena wstępna nie jest wiążąca i wpływa ona na końcową, pełną, formalną ocenę czasopisma, realizowaną przez niezależną radę Content Selection Advisory Board (CSAB).

Na koniec kilka dobrych rad

- Czytaj regularnie dobre czasopisma – podglądaj ich dobre praktyki
- Doksztalcaj się – www.elsevier.com/EditorsUpdate
- Myśl lokalnie:
  - Z jakimi problemami boryka się mój kraj lub region i w jaki sposób te zagadnienia mogą interesować środowisko międzynarodowe?
- Myśl globalnie:
  - W jakim języku publikujesz? Język polski – chociaż piękny! – należy do najtrudniejszych na świecie i nie jest dominującym w świecie nauki. Rozważ publikowanie w języku angielskim, dawaj wybór autorom lub publikuj równoległe w dwóch językach.
- Warto stworzyć styl cytowania w popularnych narzędziach do cytowania – np. w Mendeley (darmowy, łatwy w obsłudze, używany przez miliony)
- Rozważ dodawanie numeru ORCID do metadanych publikacji – proś autorów o jego podawanie

ORCID - Open Researcher and Contributor ID

- Unikalny, darmowy identyfikator przypisywany autorowi,
- Umożliwia śledzenie rozwoju kariery naukowej, osiągnięć oraz publikacji będących wynikiem pracy danego naukowca,
- Zsynchronizowany z wieloma wydawcami i bazami (też Scopus).

<http://orcid.org/>

Aby uzyskać więcej informacji, proszę skierować się na te strony internetowe:

Strona	URL
Scopus informacje	https://www.elsevier.com/solutions/scopus https://www.elsevier.com/solutions/scopus/content
Scopus Blog	http://blog.scopus.com
Twitter	www.twitter.com/scopus
Facebook	www.facebook.com/elsevierscopus
LinkedIn	https://www.linkedin.com/company/scopus-an-eye-on-global-research
YouTube	https://www.youtube.com/c/ScopusDotCom

Można również skontaktować się ze mną:

dr inż. Katarzyna Gaca

Customer Consultant for Central-Eastern Europe

k.gaca@elsevier.com